

**Інноваційні освітні технології
в системі неперервної освіти:
вітчизняний і світовий досвід
упровадження**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

**ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ І СВІТОВИЙ ДОСВІД
УПРОВАДЖЕННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
...
28-29 квітня 2023**

**Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023**

<http://surl.li/dhsth>

10. Тьорло О. І., Котов С. М., Домінюк М. М. Застосування заходів фізичного впливу на сходах та міжсходовому просторі. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 лист. 2020 р.). Київ : НАОУ, 2020. С. 215–218.

Abstract

The application of innovative pedagogical technologies during the mastering of self-defense tactics by future police officers. The peculiarities of the application of innovative pedagogical technologies during the acquisition of self-defense tactics by future law enforcement officers are substantiated. Based on the analysis of modern scientific works, innovative technologies are characterized, which are recommended for use during special physical training classes. The specifics of the application of game technologies for the formation of skills in self-defense tactics are considered. It was established that it is more expedient to apply innovative pedagogical technologies at the stage of in-depth study and improvement of physical impact techniques.

Keywords: *innovative pedagogical technologies; educational role-playing game; educational process, special physical training.*

УДК 378.091.3:33-051]:316.77

Варнавська І. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти,
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Кропивницький, Україна
ORCID ID 0000-0002-3061-0665

СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО НАПРЯМУ

Розглянуто професійно-комунікативну компетентність майбутніх фахівців економічного напрямку як інтегративну якість особистості, як здатність ефективно здійснювати комунікації у різних сферах суспільного життя і професійної діяльності. Виділено основні аспекти професійної комунікативної компетентності майбутнього фахівця. Доведено, що сутність професійно-комунікативної компетентності майбутнього викладача економіки, спеціаліста економічного напрямку виявляється через інформаційну, прогностичну, організаторську, інтегративну функцію у професійній діяльності.

Ключові слова: *викладач економіки, компетентність, професійна діяльність, фахівці економічного напрямку*

Спілкування посідає надзвичайно суттєве місце у житті кожної людини і відіграє значну роль у сучасному суспільстві, тому необхідно розглядати його як найважливішу категорію, що має методологічну значущість у розвитку сучасної науки, освіти, культури, економіки тощо.

Професійно-комунікативну компетентність майбутніх фахівців економічного напрямку розглядаємо як інтегративну якість особистості, здатність ефективно

здійснювати комунікації у різних сферах суспільного життя і професійної діяльності: здійснювати соціальну взаємодію; керувати роботою колективу; брати участь у наукових дискусіях; добувати, аналізувати і застосовувати професійну інформацію.

Отже, основними характеристиками професійної комунікативної компетентності майбутнього фахівця є:

1) інтегрована характеристика якостей особистості (володіння культурою мислення, здатність до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети і вибору шляхів її досягнення);

2) оволодіння знаннями і вміннями, необхідними для викладача економіки, розвинена співпраця з колегами (готовність до кооперації, робота у колективі);

3) поєднання знань, здібностей та установок (уміння логічно, правильно, аргументовано і чітко будувати усне та письмове мовлення);

4) здатність виконувати свою роботу ефективно з високим ступенем саморегулювання, саморефлексії, самооцінки; швидкою, гнучкою та адаптивною реакцією на динаміку обставин і середовища (здатність знаходити організаційно-управлінські рішення у нестандартних ситуаціях і готовність нести за них відповідальність).

На наш погляд, сутність професійно-комунікативної компетентності майбутнього викладача економіки або спеціаліста економічного напрямку виявляється через її функції у професійній діяльності: інформаційна, прогностична, організаторська, інтегративна. Розглянемо кожну їх докладніше.

Інформаційна функція (уміння систематизувати, структурувати, класифікувати, передавати та узагальнювати інформацію щодо формування і використання ресурсів підприємства, організації, закладу освіти) є логічним продовженням таких сутнісних характеристик професійної комунікативної компетентності майбутнього фахівця економічного напрямку як інтегрована характеристика якостей особистості (здатність до узагальнення, аналізування) з одного боку, з другого боку спирається на характеристику інтегрованого поєднання знань.

Оскільки в обов'язки фахівця економічного спрямуванням входять збір, обробка, систематизація і вивчення інформації, виявлення відхилень від заданих програм і визначення їх причин, з'ясування можливостей та шляхів ліквідації цих відхилень, оцінка аналізованих матеріалів, подання звітів керівництву (в усній і письмовій формах), що містять рекомендації шляхів підвищення якості та ефективності діяльності виробництва, організації або закладу освіти в умовах, що склалися. Цей орієнтовний перелік завдань майбутній спеціаліст-економіст виконає за умови, якщо ця функція розвинена в повному обсязі. Адже, коли ця функція не розвинена у фахівця, на підприємстві, в організації відбудеться інформаційний дефіцит, що буде причиною несвоечасного виявлення недоліків (як технічних, так і людських факторів), що загальмовує або унеможлиблює ліквідацію цих відхилень.

Як приклад, наведемо заняття з української мови зі студентами 2 курсу економічного факультету (у групі 20 осіб), яким було запропоновано скласти бізнес-план для відкриття малого аграрного підприємства (до того ж мали на увазі теоретичні знання з цього питання), кожен студент отримав у свою скарбничку 500 тис. віртуальних гривень на відкриття бізнесу (жодних обмежень щодо галузей сільського господарства зазначено не було, на вибір були представлені: тваринництво, рослинництво, рибництво тощо).

Результати розподілилися в такий спосіб:

– 10 студентів (50%) недостатньо зрозуміли завдання і не змогли застосувати своїх теоретичних знань на практиці в контексті запропонованої ситуації, з них 3 здобувачі виявили бажання розповісти про теоретичні основи складання бізнес-плану (простий переказ проробленого тексту);

– 5 студентів (25%) певною мірою виконали завдання, але зазнали труднощів при складанні офіційних документів (відсутні знання про структуру документа і форму викладу інформації, тобто не розвинене вміння логічно, правильно, аргументовано і чітко будувати усну та письмову мови);

– у повному обсязі завдання виконали лише 5 студентів (25%).

У результаті лише у 25% майбутніх фахівців економічного напрямку інформаційна функція була розвинена повною мірою, 50% показали низький рівень її розвитку (оскільки тільки 30% з цієї групи змогли просто сприйняти запроповану інформацію, решта 70% показала нездатність до узагальнення, аналізу та сприйняття інформації).

Отже, позитивний ефект для професійної діяльності фахівця відбудеться лише тоді, коли ця функція розвинена не на шкоду іншим, тобто не відбувається її гіпертрофія. Якщо ж вона розвинена надмірно, то можемо констатувати той факт, що фахівець, маючи достатній рівень теоретичних знань (як наслідок у нього розвинена здатність систематизувати, структурувати, класифікувати, передавати та узагальнювати інформацію) не здатний працювати у колективі та не в змозі знаходити організаційно-управлінські рішення у нестандартних ситуаціях і готовності нести за них відповідальність, оскільки його енергія спрямована лише на отримання більшої кількості інформації.

Прогностична функція (здатність прогнозувати підсумки власних дій і дій колег. Рефлексія і толерантність, соціальна спрямованість на партнерів із комунікації) на наш погляд, як і інформаційна функція є логічним продовженням таких сутнісних характеристик професійної комунікативної компетентності майбутнього фахівця економічного напрямку: постановки мети і вибору шляхів її досягнення, водночас базується на здатності робити щось добре, ефективно з високим ступенем саморегулювання, саморефлексії, самооцінки; швидкою, гнучкою та адаптивною реакцією на динаміку обставин і середовища.

Спеціалістові необхідно вміти застосовувати різні заходи тактичного і стратегічного характеру для ефективного (у плані прибутковості та розвитку) функціонування підприємства; широкий комплекс заходів стратегічного і тактичного характеру, спрямованих на ефективне здійснення ринкової діяльності підприємства і досягнення його основної мети, тому до його обов'язків входять управління, організація, планування, прогнозування, аналіз, оцінка, облік і контроль, дослідження ринку, вивчення попиту, аналіз навколишнього середовища, здійснення товарної політики, підтримання життєвого циклу товару, ціноутворення та цінова політика, товарорух і збут продукції, формування попиту і стимулювання збуту продукції, комерційна діяльність, зовнішньоекономічна діяльність, обліково-фінансова діяльність, управління маркетингом тощо.

Якщо ця функція не розвинена у фахівця економічного сектора, то підприємство, організація, установа має низку проблем. Якщо немає мети у виробництві, неможливо визначити і шляхи її досягнення, підприємство перебуває у виробничому хаосі, що негативно позначається на його загальному функціонуванні. Тільки за високого ступеня саморегулювання, саморефлексії і самооцінки можлива ефективна робота

ЗМІСТ

<i>Андрущенко В. П.</i> ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ – МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ І ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ДЕРЖАВИ.....	3
<i>Андрушкевич Фабіан</i> АКСІОЛОГІЯ У ПІДГОТОВЦІ ПОЛЬСЬКИХ УЧИТЕЛІВ-ВИХОВАТЕЛІВ	5
<i>Артеменко В. П.</i> ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ХОЛОДНОЯРСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	7
<i>Барановська Л. В., Жижко Т. А.</i> ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	9
<i>Беньковська Н. Б.</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ	12
<i>Білошицький В. В.</i> СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ – ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	14
<i>Бондаренко В. В., Мартишко А. Ю.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ МАЙБУТНІМИ ПРАВООХОРОНЦЯМИ ТАКТИКИ САМОЗАХИСТУ ...	18
<i>Варнавська І. В.</i> СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО НАПРЯМУ	21
<i>Василенко Н. В.</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	24
<i>Вознюк О. В.</i> ТВОРЧИСТЬ ЯК НАРІЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	29
<i>Гаврилькевич В. К.</i> СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА “ПСИХІЧНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ” ДЛЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПСИХОЛОГІВ І ПЕДАГОГІВ	32
<i>Герасименко Л. С., Мартиненко Н. О.</i> ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ	36